

Sveriges tillträde till FN:s tilläggsprotokoll mot människosmuggling

---

Sammanfattning

I betänkandet behandlas regeringens proposition 2004/05:138 Sveriges tillträde till FN:s tilläggsprotokoll mot människosmuggling jämte två motioner som väckts med anledning av propositionen.

I propositionen föreslås att riksdagen godkänner Förenta nationernas tilläggsprotokoll mot människosmuggling land-, luft- och sjövägen. Protokollet är ett tilläggsprotokoll till Förenta nationernas konvention den 15 november 2000 mot gränsöverskridande organiserad brottslighet. Konventionen och tilläggsprotokollet mot människosmuggling har undertecknats av Sverige den 12 december 2000.

Vidare föreslås att lagen om tillstånd till ingripande mot svenskt fartyg ändras. Ändringen bedöms som nödvändig för att tilläggsprotokollet skall kunna tillträdas. Lagändringen föreslås träda i kraft den dag regeringen bestämmer.

Utskottet föreslår att riksdagen godkänner tilläggsprotokollet och antar regeringens lagförslag samt avslår motionerna.

I betänkandet finns en reservation.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Redogörelse för ärendet.....	4
Utskottets överväganden.....	5
Propositionen.....	5
Motionerna.....	7
Utskottets ställningstagande.....	7
Reservation.....	10
Människosmuggling m.m., punkt 2 (fp, kd, v, c, mp)	10
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag.....	11
Propositionen.....	11
Följdmotioner.....	11
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag.....	12
<i>Bilaga 3</i>	
Konventionstexter.....	13

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Tilläggsprotokollet och lagförslaget

Riksdagen godkänner tilläggsprotokollet mot människosmuggling land-, luft- och sjövägen till Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet samt antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1991:453) om tillstånd till ingripande mot svenskt fartyg. Därmed bifaller riksdagen proposition 2004/05:138 punkterna 1 och 2.

2. Människosmuggling m.m.

Riksdagen avslår motionerna 2004/05:Sf23 yrkandena 1–3 och 2004/05:Sf24.

Reservation (fp, kd, v, c, mp)

Stockholm den 10 maj 2005

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Tomas Eneroth

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Tomas Eneroth (s), Sven Brus (kd), Anita Jönsson (s), Per Westerberg (m), Bo Könberg (fp), Mona Berglund Nilsson (s), Mariann Ytterberg (s), Lennart Klockare (s), Tobias Billström (m), Birgitta Carlsson (c), Göte Wahlström (s), Anna Lilliehöök (m), Yilmaz Kerimo (s), Mona Jönsson (mp), Kurt Kvarnström (s), Solveig Hellquist (fp) och Kalle Larsson (v).

Redogörelse för ärendet

I december 1998 fick en s.k. ad hoc-kommitté i uppdrag av Förenta nationernas (FN) generalförsamling att utarbeta en konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet samt att överväga utarbetande av ytterligare instrument rörande tre olika brottstyper, nämligen människohandel, människosmuggling och vapenbrott.

I december 2000 öppnades FN:s konvention den 15 november 2000 mot gränsöverskridande organiserad brottslighet och dess tilläggsprotokoll mot människosmuggling land-, luft- och sjövägen för undertecknande. Sverige undertecknade såväl konventionen som protokollet mot människosmuggling i Palermo den 12 december 2000.

Konventionen trädde i kraft den 29 september 2003. För svensk del trädde konventionen i kraft den 30 maj 2004 (prop. 2002/03:146, bet. 2003/04:JuU6, rskr. 2003/04:23, SÖ 2004:21).

Tilläggsprotokollet mot människosmuggling trädde i kraft den 28 januari 2004 efter det att 40 stater hade ratificerat det.

Inom Utrikesdepartementet har utarbetats en departementspromemoria om Sveriges tillträde till FN:s tilläggsprotokoll mot människosmuggling (Ds 2004:38).

Konventionen och dess tilläggsprotokoll kan tillträdas av regionala organisationer för ekonomisk integration i vilka minst en medlemsstat är part i konventionen och i protokollen. Konventionen trädde för EG:s del i kraft den 21 maj 2004.

Riksdagen har den 24 mars 2004 antagit propositionen Människosmuggling och tidsbegränsat uppehållstillstånd för målsägande och vittnen m.m. (prop. 2003/04:35, bet. 2003/04:SfU6, rskr. 2003/04:164). De förslag till ändringar i utlänningslagens straffbestämmelser vad avser människosmuggling och hjälp till olovlig vistelse som lades fram i propositionen föranledes av genomförandet i svensk rätt av rådets direktiv 2002/90/EG av den 28 november 2002 om definition av hjälp till olaglig inresa, transitering och vistelse samt rådets rambeslut av den 28 november 2002 om förstärkning av den straffrättsliga ramen för att förhindra hjälp till olaglig inresa, transitering och vistelse. Lagändringarna trädde i kraft den 1 oktober 2004.

Riksdagen har också antagit propositionen Åtgärder för att klarlägga asylsökandes identitet (prop. 2003/04:50, bet. 2003/04:SfU11, rskr. 2003/04:214). De förslag om bl.a. transportörsansvar som lades fram i propositionen föranledes av genomförandet i svensk rätt av rådets direktiv 2001/51/EG om komplettering av artikel 26 i Schengenkonventionen. Lagändringarna trädde i kraft den 1 juli 2004.

Utskottets överväganden

Propositionen

I propositionen anges att av artikel 6 i tilläggsprotokollet mot människosmuggling land-, luft- och sjövägen (protokollet) framgår att varje stat skall vidta sådana rättsliga och andra åtgärder som är nödvändiga för att kriminalisera följande gärningar, när dessa begås uppsåtligen och för att uppnå – direkt eller indirekt – en ekonomisk eller annan materiell vinning: (a) människosmuggling, (b) tillverkning, anskaffande, tillhandahållande eller innehav av falska rese- eller identitetshandlingar i syfte att främja människosmuggling, samt (c) hjälp till olaglig vistelse. Vidare skall försök, medhjälp och anstiftan till dessa handlingar kriminaliseras. Som försvårande omständigheter skall anses att de smugglades liv eller säkerhet äventyras eller kan förmodas äventyras, eller som innefattar omänsklig eller förnedrande behandling, däribland utnyttjande, av de smugglade.

Frågan om påföljder regleras inte i protokollet. Bestämmelserna i konventionen mot gränsöverskridande organiserad brottslighet skall dock, i tillämpliga delar, gälla även för protokollet, bl.a. de brott som anges i artikel 6. Härav torde enligt propositionen följa att staterna har att belägga brotten med straff som tar hänsyn till brottets allvarliga art.

I propositionen anføres att beträffande människosmuggling finns i rådets direktiv 2002/90/EG – till skillnad mot i protokollets artikel 6 – inget krav på att gärningen skall ha skett i vinstsyfte. Ett krav på att gärningen skall ha skett i vinstsyfte har därför inte införts i den nyligen antagna lydelsen av bestämmelsen om människosmuggling i 10 kap. 2 a § utlänningslagen. Av artikel 34.3 i konventionen framgår att varje konventionsstat får tillämpa striktare eller strängare åtgärder än de som avses i konventionen för att förebygga och bekämpa gränsöverskridande organiserad brottslighet. Regeringen anser därför att det inte föreligger något hinder mot att inte införa ett krav på vinstsyfte vid kriminalisering av de handlingar som anges i artikel 6, vad avser bestämmelsen om människosmuggling. I propositionen påpekas att ett krav på vinstsyfte för straffansvar för den som planlägger eller organiserar verksamhet som är inriktad på att främja att utläningar reser till Sverige utan pass och de tillstånd som krävs för inresa i Sverige däremot återfinns i utlänningslagens 10 kap. 5 § om organiserande av människosmuggling.

Regeringen gör bedömningen att de handlingar som är definierade som brott i protokollet är kriminaliserade enligt svensk rätt. Några lagändringar behövs därför inte för att tillgodose protokollets krav i denna del.

I propositionen anges att protokollet endast tar sikte på gärningar som människosmugglare begår och inte på handlingar som den som utsätts för den kriminella verksamheten utför. Den som smugglas in i landet kan inte, enligt

svensk rätt, dömas för de gärningar som utgör brott enligt protokollet. Vidare är protokollet inte tillämpligt på de situationer då migranter själva använder sig av falska eller förfalskade rese- eller identitetshandlingar i syfte att resa in en stat eller för att vistas där olovligt. Artikel 5 utesluter därför enligt propositionen inte att sådana gärningar är straffbara i den nationella lagstiftningen.

Utlänningslagens bestämmelser om människosmuggling och hjälp till olovlig vistelse är riktade mot den eller dem som begår den straffbara handlingen och inte mot dem som utsätts för den kriminella verksamheten. Av 1 kap. 6 § brottsbalken följer dessutom att ingen får dömas till påföljd innan han eller hon fyllt 15 år. Det finns även vissa möjligheter att utfärda åtalsunderlåtelse enligt 20 kap. rättegångsbalken.

Regeringen gör bedömningen att protokollets bestämmelse om att migranter inte skall kunna lagföras på den grund att de har varit utsatta för sådant handlande som anges i artikel 6 i protokollet inte bör föranleda några lagstiftningsåtgärder.

Artikel 11.2–4 i protokollet innehåller bestämmelser om transportörens ansvar. Där finns bl.a. bestämmelser om skyldighet för affärsdrivande fraktförare att tillse att passagerare innehar nödvändiga resehandlingar. Enligt propositionen har bestämmelserna om gränskontrollåtgärder och transportörsansvar i artikel 11 i protokollet till största delen karaktären av målsättningsbestämmelser.

Enligt regeringens bedömning har Sverige redan tillräcklig lagstiftning vad gäller gränskontrollåtgärder och transportörsansvar för att uppfylla åtagandena i artikel 11 i protokollet mot människosmuggling.

Regeringen föreslår att lagen (1991:453) om tillstånd till ingripande mot svenskt fartyg skall ändras så att annan stat skall kunna få tillstånd att ingripa mot svenskt fartyg utanför svenskt territorium i enlighet med protokollet och att det för ett medgivande skall krävas att brottsligheten motsvarar brott för vilket enligt svensk lag är föreskrivet fängelse i ett år eller mer. Förslaget bedöms inte innebära ökade kostnader för staten. Lagrådets yttrande har inhämtats. Lagrådet har lämnat förslaget utan erinran. Lagändringarna föreslås träda i kraft den dag regeringen bestämmer.

I propositionen görs den bedömningen att utlänningslagens bestämmelser om förverkande bör ändras för att uppfylla protokollets krav. En ändring av utlänningslagens förverkandebestämmelser har nu föreslagits i proposition 2004/05:135 Utökade möjligheter att förverka utbyte av och hjälpmedel vid brott.

Regeringen gör den bedömningen att ett svenskt tillträde till protokollet inte i övrigt kräver några lagstiftningsåtgärder.

Motionerna

I motion 2004/05:Sf23 av Sven Brus m.fl. (kd) anförs att människosmuggling i vinstsyfte aldrig kan accepteras. Den som av ideella skäl hjälper en utlänning att komma till Sverige skall dock inte straffas. Inte heller skall asylsökande som utsatts för människosmuggling straffas för olaglig inresa eller vistelse. I motionen påtalas att EU:s flyktingpolitik har kritiserats av bl.a. UNHCR och att det finns allt färre lagliga sätt att ta sig till och in i EU. Detta medför att personer i behov av skydd tvingas vända sig till människosmugglare. EU måste skapa en gemensam flyktingpolitik som fokuserar på flyktingars rättigheter väl så mycket som på kontroller. När det gäller transportörsansvaret anser motionärerna att det strider mot Genèvekonventionen att införa en sanktionsavgift. Det anförda bör ges regeringen till känna.

Mona Jönsson och Gustav Fridolin (mp) begär i motion 2004/05:Sf24 ett tillkännagivande om behovet av att åstadkomma en humanare migrations- och asylreglering. Motionärerna menar att en alltmer restriktiv migrationspolitik har utvecklats på såväl nationell nivå som i EU och att detta utgör en grogrund för människosmuggling. Lättnader i regler bör införas för att uppnå en balans mellan flyktingars behov och intresset av att beivra kriminell människosmuggling. Människosmuggling i vinstsyfte måste emellertid beivras. Den som olovligen uppehåller sig i Sverige bör enligt motionärerna inte straffas, och det bör anges i lagen att minderåriga inte skall kunna straffas för olovlig inresa, passage och vistelse i Sverige.

Utskottets ställningstagande

Människosmuggling bedrivs ofta av kriminella organisationer med förgreningar i många länder. I protokollet mot människosmuggling anges att syftet med protokollet är att förebygga och bekämpa människosmuggling och främja samarbete mellan staterna i detta syfte samtidigt som de smugglade migranternas rättigheter skyddas (artikel 2). Utskottet kan konstatera att protokollet innehåller viktiga miniminormer som skall följas av alla avtalslutande stater. I likhet med regeringen anser utskottet att protokollet skapar ett mycket värdefullt globalt regelverk. Enligt utskottets mening bör därför riksdagen godkänna tilläggsprotokollet mot människosmuggling. Utskottet utgår även från att Sverige också fortsättningsvis aktivt främjar och deltar i det internationella samarbetet för att förebygga och bekämpa människosmuggling.

När det gäller människosmuggling till havs bör förutsättningar skapas för att Sverige fullt ut skall kunna samarbeta med övriga parter i protokollet. Utskottet tillstyrker därför regeringens förslag om att lagen (1991:453) om tillstånd till ingripande mot svenskt fartyg skall ändras så att annan stat skall kunna få tillstånd att ingripa mot svenskt fartyg utanför svenskt territorium i enlighet med tilläggsprotokollet och att det för ett medgivande skall krä-

vas att brottsligheten motsvarar brott för vilket enligt svensk lag är föreskrivet fängelse i ett år eller mer. Lagändringen föreslås träda i kraft den dag regeringen bestämmer. Enligt tilläggsprotokollet träder detsamma i kraft gentemot Sverige den 30:e dagen efter den dag Sverige deponerat ratifikationsinstrumentet. Utskottet har erfarit att regeringen avser att avvakta med deponeringen av det svenska ratifikationsinstrumentet till dess att EG tillträtt tilläggsprotokollet.

Genom de ändringar i utlänningslagen som nyligen införts beträffande människosmuggling och hjälp till olovlig vistelse samt transportörsansvar, och som föranletts bl.a. av två rådskdirektiv (2001/51/EG och 2002/90/EG), har de krav i övrigt som uppställs i tilläggsprotokollet tillgodosetts. Utskottet delar således regeringens bedömning att några lagändringar i övrigt med anledning av protokollet inte behöver göras.

För att förhindra att det svenska asyl- och mottagningssystemet utnyttjas som en täckmantel för kriminell verksamhet, som också utnyttjar barns utsatta situation på ett sätt som inte kan anses vara förenligt med barnets bästa, anser utskottet i likhet med regeringen att ett lagreglerat undantag från straffansvar för dem som ägnar sig åt smuggling av barn under 18 år inte bör göras.

När det gäller den som av ideella skäl hjälper en utlännings att komma till Sverige uttalade utskottet i betänkande 2003/04:SfU6 Människosmuggling och tidsbegränsat uppehållstillstånd för målsägande och vittnen att de föreslagna nya bestämmelserna om människosmuggling och organiserande av människosmuggling inte kunde anses hindra en asylsökande från att med hjälp av rent humanitärt bistånd komma in i Sverige för att söka asyl vid ankomsten. Utskottet hade inget att invända mot bestämmelsernas utformning.

Beträffande bestämmelser om transportörsansvar föreslog utskottet i betänkande 2003/04:SfU11 Åtgärder för att klarlägga asylsökandes identitet ett tillkännagivande om att regeringen inom kort bör genomföra en förnyad översyn av transportörsansvaret och därefter återkomma till riksdagen med en redovisning och analys. Riksdagen gjorde ett tillkännagivande härom (rskr. 2003/04:214).

Enligt vad utskottet erfarit har regeringen för avsikt att ge Migrationsverket och polisen i uppdrag att under oktober 2005 rapportera hur och i vilken omfattning bestämmelserna om transportörsansvar har tillämpats.

Utskottet, som anser att det saknas skäl att ändra de nyligen införda bestämmelserna i utlänningslagen om bl.a. människosmuggling och transportörsansvar, avstyrker med det anförda motionerna Sf23 och Sf24.

Beträffande utlänningslagens bestämmelser om förverkande (10 kap. 6 §) noterar utskottet att regeringen i proposition 2004/05:135 Utökade möjligheter att förverka utbyte av och hjälpmedel vid brott m.m. föreslår bl.a. att brottsbalkens bestämmelser om förverkande av utbyte och hjälpmedel liksom förverkande av ersättning för kostnader i samband med brott skall vara tillämpliga på alla brott enligt andra lagar eller författningar för vilka det

är föreskrivet fängelse i mer än ett år. Vidare föreslås att förverkandebestämmelser i vissa författningar med specialstraffrättsliga bestämmelser utvidgas. Också egendom som varit avsedd att användas som hjälpmedel vid brott skall kunna förverkas, om brottet har fullbordats eller förfarandet utgjort ett straffbart försök eller en straffbar förberedelse eller stämpling. Förverkande skall även kunna ske av egendom som har trätt i stället för utbyte, avkastning av utbyte och avkastning av det som trätt i stället för utbyte. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2005.

Utskottet noterar att lagändringarna i nämnda proposition har tillstyrkts av justitieutskottet i betänkande 2004/05:JuU31, som behandlas i kammaren den 11 maj 2005.

Reservation

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservation. I rubriken anges vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

Människosmuggling m.m., punkt 2 (fp, kd, v, c, mp)

av Sven Brus (kd), Bo Könberg (fp), Birgitta Carlsson (c), Mona Jönsson (mp), Solveig Hellquist (fp) och Kalle Larsson (v).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservationen. Därmed bifaller riksdagen motion 2004/05:Sf23 yrkandena 1–3 och bifaller delvis motion 2004/05:Sf24.

Ställningstagande

En alltmer restriktiv migrationspolitik har utvecklats på såväl nationell nivå som inom EU och utgör en grogrund för människosmuggling. Det finns allt färre lagliga sätt att ta sig till och in i EU:s länder varför personer i behov av skydd tvingas vända sig till människosmugglare. Människosmuggling i vinstsyfte kan aldrig accepteras och måste beivras. Nyligen har också en skärpning av straffet för organiserande av människosmuggling i vinstsyfte genomförts. Även om det tidigare poängterats att människor som med hjälp av smugglare tagit sig in i Sverige inte skall åtalas eller straffas för olaglig inresa eller vistelse måste detta åter understrykas och tas i beaktande.

Bland annat UNHCR har kritiserat EU:s flyktingpolitik och stark kritik har riktats från många håll mot EG-direktivet om transportörsansvar. När EU skapar en gemensam flyktingpolitik måste fokus ligga på flyktingars rättigheter väl så mycket som på kontroller. Det kan också ifrågasättas om det utökade transportörsansvaret står i överensstämmelse med Genèvekonventionen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2004/05:138 Sveriges tillträde till FN:s tilläggsprotokoll mot människosmuggling:

1. Regeringen föreslår att riksdagen godkänner tilläggsprotokollet mot människosmuggling land-, luft- och sjövägen till Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet (avsnitt 6).
2. Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1991:453) om tillstånd till ingripande mot svenskt fartyg.

Följdmotioner

2004/05:Sf23 av Sven Brus m.fl. (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om människosmuggling.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att asylsökande som utsatts för människosmuggling inte skall straffas för olaglig inresa eller vistelse.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om transportörsansvaret.

2004/05:Sf24 av Mona Jönsson och Gustav Fridolin (båda mp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om behovet av att åstadkomma en humanare migrations- och asylreglering.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:453) om tillstånd till ingripande mot svenskt fartyg

Härigenom föreskrivs att lagen (1991:453) om tillstånd till ingripande mot svenskt fartyg skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Efter framställning av annan stat får regeringen medge den staten att ingripa mot ett svenskt fartyg utanför svenskt territorium i enlighet med Förenta Nationernas konvention den 19 december 1988 mot olaglig hantering av narkotika och psykotropa ämnen.

Ett sådant medgivande får dock lämnas endast om det finns skälig anledning att anta att fartyget används för brottslighet som begås på den främmande statens territorium eller som är avsedd att fullbordas där eller som annars riktar sig mot den statens intressen samt att brottsligheten motsvarar brott för vilket enligt svensk lag är föreskrivet fängelse i *mer än ett år*.

Regeringen får förena ett medgivande med de villkor som anses behövliga.

Föreslagen lydelse

1. Förenta nationernas konvention den 19 december 1988 mot olaglig hantering av narkotika och psykotropa ämnen, *eller*

2. *tilläggsprotokollet mot människosmuggling land-, luft- och sjövägen till Förenta nationernas konvention den 15 november 2000 mot gränsöverskridande organiserad brottslighet.*

Ett sådant medgivande får dock lämnas endast om det finns skälig anledning att anta att fartyget används för brottslighet som begås på den främmande statens territorium eller som är avsedd att fullbordas där eller som annars riktar sig mot den statens intressen samt att brottsligheten motsvarar brott för vilket enligt svensk lag är föreskrivet fängelse i *ett år eller mer*.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer.

BILAGA 3

Konventionstexter

Protokollet mot människosmuggling

Protocol against the Smuggling of Migrants by land, sea and air, supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime

Tilläggsprotokoll mot människosmuggling land-, luft- och sjövägen till Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet

Preamble**Ingress**

The States Parties to this Protocol,

De stater som är parter i detta protokoll,

Declaring that effective action to prevent and combat the smuggling of migrants by land, sea and air requires a comprehensive international approach, including cooperation, the exchange of information and other appropriate measures, including socio-economic measures, at the national, regional and international levels,

förklarar att effektiva åtgärder för att förebygga och bekämpa människosmuggling land-, luft- och sjövägen fordrar ett allomfattande internationellt tillvägagångssätt, innefattande samarbete, informationsutbyte och andra lämpliga åtgärder, däribland socioekonomiska åtgärder, på det nationella, regionala och internationella planet,

Recalling General Assembly resolution 54/212 of 22 December 1999, in which the Assembly urged Member States and the United Nations system to strengthen international cooperation in the area of international migration and development in order to address the root causes of migration, especially those related to poverty, and to maximize the benefits of international migration to those concerned, and encouraged, where relevant, interregional, regional and subregional mechanisms to continue to address the question of migration and development,

som åberopar generalförsamlingens resolution 54/212 av den 22 december 1999, i vilken församlingen uppmanar medlemsstaterna och FN-systemet att förstärka det internationella samarbetet i fråga om internationell migration och utveckling för att ta itu med de underliggande orsakerna till migration, särskilt de som sammanhänger med fattigdom, och att maximera fördelarna med internationell migration för de berörda, och uppmanar, där så är tillämpligt, interregionala, regionala och subregionala organisationer att fortsätta att ägna sig åt frågan om migration och utveckling,

Convinced of the need to provide migrants with humane treatment and full protection of their rights,

som är övertygade om behovet att ge migranter en human behandling och fullt skydd för deras rättigheter,

Taking into account the fact that, despite work undertaken in other international forums, there is no universal instrument that addresses all aspects of smuggling of migrants and other related issues,

som beaktar den omständigheten att det, trots verksamhet företagen i andra internationella fora, inte finns något universellt instrument som beaktar alla aspekterna av människosmuggling och andra därtill relaterade frågor,

Concerned at the significant increase in the activities of organized criminal groups in smuggling of migrants and other related criminal activities set forth in this Protocol, which bring great harm to the States concerned,

som är oroade över organiserade kriminella gruppers betydligt ökade verksamhet i fråga om människosmuggling och annan därtill relaterad brottslig verksamhet som anges i detta protokoll, vilket vållar de berörda staterna stor skada,

Also concerned that the smuggling of migrants can endanger the lives or security of the migrants involved,

som även är oroade över att människosmuggling kan äventyra de berörda migranternas liv och säkerhet,

Recalling General Assembly resolution 53/111 of 9 December 1998, in which the Assembly decided to establish an open-ended intergovernmental ad hoc committee for the purpose of elaborating a comprehensive international convention against transnational organized crime and of discussing the elaboration of, inter alia, an international instrument addressing illegal trafficking in and transporting of migrants, including by sea,

som återoppar generalförsamlingens resolution 53/111 av den 9 december 1998, i vilken församlingen beslutar att upprätta en öppen, mellanstatlig ad hoc-kommitté för att utarbeta en allomfattande internationell konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet och att diskutera upprättande av bland annat ett internationellt instrument om olaglig handel med och transport av migranter, däribland sjövägen,

Convinced that supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime with an international instrument against the smuggling of migrants by land, sea and air will be useful in preventing and combating that crime,

som är övertygade om att ett internationellt instrument mot människosmuggling land-, luft- och sjövägen som kompletterar Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet skall vara till nytta för att förebygga och bekämpa denna brottslighet,

Have agreed as follows:

har kommit överens om följande.

I. General provisions

Article 1

Relation with the United Nations Convention against Transnational Organized Crime

1. This Protocol supplements the United Nations Convention against Transnational Organized Crime. It shall be interpreted together with the Convention.

2. The provisions of the Convention shall apply, *mutatis mutandis*, to this Protocol unless otherwise provided herein.

3. The offences established in accordance with article 6 of this Protocol shall be regarded as offences established in accordance with the Convention.

Article 2

Statement of purpose

The purpose of this Protocol is to prevent and combat the smuggling of migrants, as well as to promote cooperation among States Parties to that end, while protecting the rights of smuggled migrants.

Article 3

Use of terms

For the purposes of this Protocol:

(a) "Smuggling of migrants" shall mean the procurement, in order to obtain, directly or indirectly, a financial or other material benefit, of the illegal entry of a person into a State Party of which the person is not a national or a permanent resident;

(b) "Illegal entry" shall mean crossing borders without complying with the necessary requirements for legal entry into the receiving State;

(c) "Fraudulent travel or identity document" shall mean any travel or identity document:

(i) That has been falsely made or altered in some material way by

Kapitel I Allmänna bestämmelser

Artikel 1

Förhållande till Förenas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet

1. Detta protokoll kompletterar Förenas nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet. Det skall tolkas tillsammans med den konventionen.

2. Bestämmelserna i konventionen skall i tillämpliga delar gälla detta protokoll, såvida inte annat anges häri.

3. Brott som anges i artikel 6 i detta protokoll skall betraktas som brott enligt konventionen.

Artikel 2

Syfte

Detta protokolls syfte är att förebygga och bekämpa människosmuggling och främja samarbete mellan parterna i detta syfte samtidigt som de smugglade migranternas rättigheter skyddas.

Artikel 3

Definitioner

I detta protokoll avses med

a) *människosmuggling*: främjande, i syfte att direkt eller indirekt uppnå en ekonomisk eller annan materiell vinning, av en persons olagliga inresa i en stat som är bunden av protokollet och i vilken han eller hon inte är medborgare eller stadigvarande bosatt.

b) *olaglig inresa*: gränspassering utan att uppfylla de erforderliga villkoren för laglig inresa i den mottagande staten.

c) *falsk rese- eller identitetshandling*: rese- eller identitetshandling,

i) som har förfälskats eller ändrats på ett avgörande sätt av en person

anyone other than a person or agency lawfully authorized to make or issue the travel or identity document on behalf of a State; or

(ii) That has been improperly issued or obtained through misrepresentation, corruption or duress or in any other unlawful manner; or

(iii) That is being used by a person other than the rightful holder;

(d) "Vessel" shall mean any type of water craft, including non-displacement craft and seaplanes, used or capable of being used as a means of transportation on water, except a warship, naval auxiliary or other vessel owned or operated by a Government and used, for the time being, only on government non-commercial service.

Article 4 **Scope of application**

This Protocol shall apply, except as otherwise stated herein, to the prevention, investigation and prosecution of the offences established in accordance with article 6 of this Protocol, where the offences are transnational in nature and involve an organized criminal group, as well as to the protection of the rights of persons who have been the object of such offences.

Article 5 **Criminal liability of migrants**

Migrants shall not become liable to criminal prosecution under this Protocol for the fact of having been the object of conduct set forth in article 6 of this Protocol.

Article 6 **Criminalization**

1. Each State Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences, when committed

eller en myndighet som inte lagligen är bemyndigad att upprätta eller utfärda sådan handling på en stats vägnar, eller

ii) som har otillbörligt utfärdats eller erhållits genom någon som inte varit behörig, bestickning, tvång eller på annat olagligt sätt, eller

iii) som används av en annan person än den rättmätige innehavaren.

d) *fartyg*: sjögående farkost av vilket slag som helst, innefattande svävare och bärplansfarkost, som används eller kan användas som transportmedel på vatten, utom örlogsfartyg, hjälpfartyg eller annat fartyg som ägs eller brukas av en stat och som vid tidpunkten i fråga uteslutande används i statlig, icke-affärsdrivande tjänst.

Artikel 4 **Tillämpningsområde**

Såvida inte annat anges, skall detta protokoll tillämpas på förebyggande, utredning och lagföring av brott som anges i artikel 6 i detta protokoll, när brottet är gränsöverskridande till sin natur och en organiserad brottslig sammanlutning är delaktig, liksom för skydd av de personers rättigheter som är utsatta för sådana brott.

Artikel 5 **Migranternas straffrättsliga ansvar**

Migranter skall inte kunna lagföras enligt detta protokoll på den grund att de har varit utsatta för sådant handlande som anges i artikel 6 i protokollet.

Artikel 6 **Kriminalisering**

1. Varje part skall vidta de lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder som erfordras för att straffbelägga följande gärningar när

intentionally and in order to obtain, directly or indirectly, a financial or other material benefit:

(a) The smuggling of migrants;
 (b) When committed for the purpose of enabling the smuggling of migrants:

(i) Producing a fraudulent travel or identity document;

(ii) Procuring, providing or possessing such a document;

(c) Enabling a person who is not a national or a permanent resident to remain in the State concerned without complying with the necessary requirements for legally remaining in the State by the means mentioned in subparagraph (b) of this paragraph or any other illegal means.

2. Each State Party shall also adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences:

(a) Subject to the basic concepts of its legal system, attempting to commit an offence established in accordance with paragraph 1 of this article;

(b) Participating as an accomplice in an offence established in accordance with paragraph 1 (a), (b) (i) or (c) of this article and, subject to the basic concepts of its legal system, participating as an accomplice in an offence established in accordance with paragraph 1 (b) (ii) of this article;

(c) Organizing or directing other persons to commit an offence established in accordance with paragraph 1 of this article.

3. Each State Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as aggravating circumstances to the offences established in accordance with paragraph 1 (a), (b) (i) and (c) of this article and, subject to the basic concepts of its legal system, to

de begås uppsåtligt och i syfte att direkt eller indirekt uppnå en ekonomisk eller annan materiell vinning:

a) Människosmuggling.

b) När följande gärningar begås i syfte att möjliggöra människosmuggling,

i) tillverkning av falsk rese- eller identitetshandling,

ii) anskaffning, tillhandahållande eller innehav av sådan handling.

c) Att göra det möjligt för en person som inte är medborgare eller stadigvarande bosatt i en stat att stanna kvar där utan att uppfylla de erforderliga villkoren för att lagligen stanna kvar i staten på de sätt som anges i b i denna punkt eller på annat olagligt sätt.

2. Varje part skall också vidta de lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder som erfordras för att straffbelägga följande gärningar:

a) Att försöka begå ett brott som anges i punkt 1 i denna artikel under de förutsättningar som följer av grundprinciperna i partens rättsordning.

b) Att delta som medbrottsling i ett brott som anges i punkt 1 a, 1 b i eller 1 c i denna artikel och, under de förutsättningar som följer av grundprinciperna i partens rättsordning, delta som medbrottsling i ett brott som anges i punkt 1 b ii i denna artikel.

c) Att organisera eller förmå andra att begå ett brott som anges i punkt 1 i denna artikel.

3. Varje part skall vidta de lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder som erfordras för att fastställa som försvårande omständigheter till de brott som anges i punkt 1 a, 1 b i och 1 c i denna artikel och, under de förutsättningar som följer av

the offences established in accordance with paragraph 2 (b) and (c) of this article, circumstances:

(a) That endanger, or are likely to endanger, the lives or safety of the migrants concerned; or

(b) That entail inhuman or degrading treatment, including for exploitation, of such migrants.

4. Nothing in this Protocol shall prevent a State Party from taking measures against a person whose conduct constitutes an offence under its domestic law.

II. Smuggling of migrants by sea

Article 7 Cooperation

States Parties shall cooperate to the fullest extent possible to prevent and suppress the smuggling of migrants by sea, in accordance with the international law of the sea.

Article 8 Measures against the smuggling of migrants by sea

1. A State Party that has reasonable grounds to suspect that a vessel that is flying its flag or claiming its registry, that is without nationality or that, though flying a foreign flag or refusing to show a flag, is in reality of the nationality of the State Party concerned is engaged in the smuggling of migrants by sea may request the assistance of other States Parties in suppressing the use of the vessel for that purpose. The States Parties so requested shall render such assistance to the extent possible within their means.

2. A State Party that has reasonable grounds to suspect that a vessel exercising freedom of navigation in accordance with

grundprinciperna i dess rättsordning, till de brott som anges i punkt 2 b och 2 c i denna artikel, omständigheter

a) som äventyrar eller som kan förmodas äventyra migranternas liv eller säkerhet, eller

b) som är förenade med omänsklig eller förnedrande behandling, däribland utnyttjande, av sådana migranter.

4. Ingen bestämmelse i detta protokoll skall hindra en part från att vidta åtgärder mot en person vars beteende utgör ett brott enligt dess nationella lagstiftning.

Kapitel II Människosmuggling till havs

Artikel 7 Samarbete

Parterna skall samarbeta i största möjliga utsträckning för att förebygga och bekämpa människosmuggling till havs i enlighet med den internationella havsrätten.

Artikel 8 Åtgärder mot människosmuggling till havs

1. En part, som har skälig anledning att misstänka att ett fartyg som för dess flagg, eller uppger sig vara registrerat i den parten, som saknar nationalitet eller som, fast det för utländsk flagg eller vägrar att visa flagg, i själva verket har ifrågavarande parts nationalitet, ägnar sig åt människosmuggling till havs, har rätt att begära bistånd av andra parter för att hindra att fartyget används för sådant ändamål. En part som mottar en sådan framställning skall lämna det begärda biståndet så långt det är möjligt.

2. En part, som har skälig anledning att misstänka att ett fartyg som utövar sin rätt till fri sjöfart enligt internationell rätt och som för

international law and flying the flag or displaying the marks of registry of another State Party is engaged in the smuggling of migrants by sea may so notify the flag State, request confirmation of registry and, if confirmed, request authorization from the flag State to take appropriate measures with regard to that vessel. The flag State may authorize the requesting State, inter alia:

- (a) To board the vessel;
- (b) To search the vessel; and
- (c) If evidence is found that the vessel is engaged in the smuggling of migrants by sea, to take appropriate measures with respect to the vessel and persons and cargo on board, as authorized by the flag State.

3. A State Party that has taken any measure in accordance with paragraph 2 of this article shall promptly inform the flag State concerned of the results of that measure.

4. A State Party shall respond expeditiously to a request from another State Party to determine whether a vessel that is claiming its registry or flying its flag is entitled to do so and to a request for authorization made in accordance with paragraph 2 of this article.

5. A flag State may, consistent with article 7 of this Protocol, subject its authorization to conditions to be agreed by it and the requesting State, including conditions relating to responsibility and the extent of effective measures to be taken. A State Party shall take no additional measures without the express authorization of the flag State, except those necessary to relieve imminent danger to the lives of persons or those which derive from relevant bilateral or multilateral agreements.

en annan parts flagg, eller visar en annan parts registreringsbeteckningar, utnyttjas för människosmuggling till havs, får anmäla detta till flaggstaten, begära bekräftelse på registreringen och, om bekräftelse erhålls, begära tillstånd från flaggstaten att vidta lämpliga åtgärder beträffande fartyget. Flaggstaten får ge den begärande staten tillstånd att bland annat

- a) borda fartyget,
- b) genomsöka fartyget, och
- c) om bevis på att fartyget är inblandat i människosmuggling till havs påträffas, vidta lämpliga åtgärder beträffande fartyget och personerna och lasten ombord enligt tillstånd av flaggstaten.

3. En part som har vidtagit en åtgärd enligt punkt 2 i denna artikel skall omedelbart underrätta den berörda flaggstaten om resultatet av åtgärden.

4. En part skall snarast besvara en framställning från en annan part om att avgöra om ett fartyg som påstår sig vara registrerat där eller för dess flagg är berättigat därtill och en framställning om tillstånd gjord med stöd av punkt 2 i denna artikel.

5. I enlighet med artikel 7 i detta protokoll får en flaggstat förena sitt tillstånd med villkor som skall avtalas mellan den staten och den begärande staten, innefattande villkor om ansvar och omfattningen av de faktiska åtgärder som skall vidtas. En part skall inte vidta några ytterligare åtgärder utan uttryckligt tillstånd av flaggstaten, utom sådana åtgärder som behövs för att avhjälpa omedelbar fara för människoliv eller sådana åtgärder som följer av tillämpliga bilaterala eller multilaterala överenskommelser.

6. Each State Party shall designate an authority or, where necessary, authorities to receive and respond to requests for assistance, for confirmation of registry or of the right of a vessel to fly its flag and for authorization to take appropriate measures. Such designation shall be notified through the Secretary-General to all other States Parties within one month of the designation.

7. A State Party that has reasonable grounds to suspect that a vessel is engaged in the smuggling of migrants by sea and is without nationality or may be assimilated to a vessel without nationality may board and search the vessel. If evidence confirming the suspicion is found, that State Party shall take appropriate measures in accordance with relevant domestic and international law.

Article 9 Safeguard clauses

1. Where a State Party takes measures against a vessel in accordance with article 8 of this Protocol, it shall:

(a) Ensure the safety and humane treatment of the persons on board;

(b) Take due account of the need not to endanger the security of the vessel or its cargo;

(c) Take due account of the need not to prejudice the commercial or legal interests of the flag State or any other interested State;

(d) Ensure, within available means, that any measure taken with regard to the vessel is environmentally sound.

2. Where the grounds for measures taken pursuant to article 8 of this Protocol prove to be unfounded, the vessel shall be compensated for any loss or damage

6. Varje part skall utse en myndighet eller, om så behövs, flera myndigheter, för att ta emot och besvara framställningar om biträde, bekräftelse av registrering eller av ett fartygs rätt att föra dess flagg samt tillstånd att vidta lämpliga åtgärder. Notifikation om utseende av behörig myndighet skall genom generalsekreteraren tillställas alla andra parter inom en månad efter det att myndigheten har utsetts.

7. En part som har skälig anledning att misstänka att ett fartyg utnyttjas för människosmuggling till havs och som saknar nationalitet, eller som kan förmodas vara ett fartyg som saknar nationalitet, får borda och genomsöka fartyget. Om bevisning som bekräftar misstankarna påträffas, skall parten vidta lämpliga åtgärder i överensstämmelse med tillämplig nationell och internationell rätt.

Artikel 9 Säkerhetsbestämmelser

1. När en part vidtar åtgärder mot ett fartyg i enlighet med artikel 8 i detta protokoll, skall den

a) trygga de ombordvarandes säkerhet och människovärdiga behandling,

b) vederbörligen beakta behovet att inte äventyra fartygets eller dess lasts säkerhet,

c) vederbörligen beakta behovet att inte inkräkta på flaggstatens eller någon annan berörd stats affärsintressen eller rättsliga intressen,

d) med tillgängliga medel trygga att de åtgärder som vidtas med avseende på fartyget är miljömässigt sunda.

2. I de fall motiven för de vidtagna åtgärderna i enlighet med artikel 8 i protokollet visar sig vara ogrundade, skall fartyget ersättas för förlust eller skada som det har

that may have been sustained, provided that the vessel has not committed any act justifying the measures taken.

3. Any measure taken, adopted or implemented in accordance with this chapter shall take due account of the need not to interfere with or to affect:

(a) The rights and obligations and the exercise of jurisdiction of coastal States in accordance with the international law of the sea; or

(b) The authority of the flag State to exercise jurisdiction and control in administrative, technical and social matters involving the vessel.

4. Any measure taken at sea pursuant to this chapter shall be carried out only by warships or military aircraft, or by other ships or aircraft clearly marked and identifiable as being on government service and authorized to that effect.

åsamkats, förutsatt att det inte har begått någon gärning som motiverar de vidtagna åtgärderna.

3. Åtgärder enligt detta kapitel skall vidtas, antas eller genomföras med vederbörligt beaktande av nödvändigheten av att inte inkräkta på eller påverka

a) kuststaters rättigheter och skyldigheter eller utövning av jurisdiktion enligt den internationella havsrätten, eller

b) flaggstatens behörighet att utöva jurisdiktion och kontroll i administrativa, tekniska och sociala frågor som berör fartyget.

4. Åtgärder som vidtagits till havs enligt detta kapitel får endast vidtas av örlogsfartyg eller militära luftfartyg eller av andra fartyg eller luftfartyg som är tydligt markerade och identifierbara såsom varande i statlig tjänst och bemyndigade därtill.

III. Prevention, cooperation and other measures

Article 10 Information

1. Without prejudice to articles 27 and 28 of the Convention, States Parties, in particular those with common borders or located on routes along which migrants are smuggled, shall, for the purpose of achieving the objectives of this Protocol, exchange among themselves, consistent with their respective domestic legal and administrative systems, relevant information on matters such as:

(a) Embarkation and destination points, as well as routes, carriers and means of transportation, known to be or suspected of being used by an organized criminal group engaged in conduct set forth in article 6 of this Protocol;

Kapitel III. Förebyggande, samarbete och andra åtgärder

Artikel 10 Information

1. Utan att det påverkar artiklarna 27 och 28 i konventionen, skall parter, särskilt sådana med gemensam gräns eller som är belägna längs farleder utefter vilka människosmuggling förekommer, i syfte att uppfylla detta protokolls syften, på ett sätt som är förenligt med deras respektive rättsordning och förvaltningssystem, utbyta information om relevanta frågor, såsom de följande:

a) Platser för in- och utresa samt färdvägar/rutter, fraktförare och transportmedel som är kända för eller misstänks för att användas av en organiserad brottslig sammanlutning som ägnar sig åt sådant handlande som anges i artikel 6 i detta protokoll.

(b) The identity and methods of organizations or organized criminal groups known to be or suspected of being engaged in conduct set forth in article 6 of this Protocol;

(c) The authenticity and proper form of travel documents issued by a State Party and the theft or related misuse of blank travel or identity documents;

(d) Means and methods of concealment and transportation of persons, the unlawful alteration, reproduction or acquisition or other misuse of travel or identity documents used in conduct set forth in article 6 of this Protocol and ways of detecting them;

(e) Legislative experiences and practices and measures to prevent and combat the conduct set forth in article 6 of this Protocol; and

(f) Scientific and technological information useful to law enforcement, so as to enhance each other's ability to prevent, detect and investigate the conduct set forth in article 6 of this Protocol and to prosecute those involved.

2. A State Party that receives information shall comply with any request by the State Party that transmitted the information that places restrictions on its use.

Article 11 Border measures

1. Without prejudice to international commitments in relation to the free movement of people, States Parties shall strengthen, to the extent possible, such border controls as may be necessary to prevent and detect the smuggling of migrants.

b) Sådana organisationers eller organiserade brottsliga sammanslutningars identitet och metoder som är kända för eller misstänks för att användas av en organiserad brottslig sammanslutning som ägnar sig åt sådant handlande som anges i artikel 6 i detta protokoll.

c) Äktheten av och den riktiga formen för resehandlingar som utfärdas av en part samt stöld eller missbruk av oifyllda rese- eller identitetshandlingar.

d) Medel och metoder för att dölja och transportera människor, olaglig ändring, reproduktion, förvärv eller annat missbruk av rese- eller identitetshandlingar som utnyttjas vid begående av sådant handlande som anges i artikel 6 i detta protokoll och metoder för att upptäcka dem.

e) Erfarenhet i fråga om lagstiftning, praxis och åtgärder för att förebygga och bekämpa sådant handlande som anges i artikel 6 i detta protokoll.

f) Vetenskaplig och teknologisk information som är användbar för upprätthållande av lagen i syfte att förbättra varandras förmåga att förebygga, upptäcka och utreda sådant handlande som anges i artikel 6 i detta protokoll och åtala de inblandade.

2. En part som tar emot information skall bifalla en framställning från den part som har förmedlat denna om inskränkningar i rätten att använda den.

Artikel 11 Åtgärder vid gränser

1. Utan att det skall inkräkta på internationella åtaganden avseende fri rörlighet för personer, skall parterna så långt som möjligt förstärka sådan gränskontroll som kan vara nödvändig för att förebygga och upptäcka människosmuggling.

2. Each State Party shall adopt legislative or other appropriate measures to prevent, to the extent possible, means of transport operated by commercial carriers from being used in the commission of the offence established in accordance with article 6, paragraph 1 (a), of this Protocol.

3. Where appropriate, and without prejudice to applicable international conventions, such measures shall include establishing the obligation of commercial carriers, including any transportation company or the owner or operator of any means of transport, to ascertain that all passengers are in possession of the travel documents required for entry into the receiving State.

4. Each State Party shall take the necessary measures, in accordance with its domestic law, to provide for sanctions in cases of violation of the obligation set forth in paragraph 3 of this article.

5. Each State Party shall consider taking measures that permit, in accordance with its domestic law, the denial of entry or revocation of visas of persons implicated in the commission of offences established in accordance with this Protocol.

6. Without prejudice to article 27 of the Convention, States Parties shall consider strengthening cooperation among border control agencies by, inter alia, establishing and maintaining direct channels of communication.

Article 12 Security and control of documents

Each State Party shall take such measures as may be necessary, within available means:

(a) To ensure that travel or identity documents issued by it are of such quality that they cannot

2. Varje part skall vidta lagstiftningsåtgärder eller andra lämpliga åtgärder för att så långt som möjligt förebygga att transportmedel som används av affärsdrivande fraktförare används vid förövande av brott som anges i artikel 6.1 a i detta protokoll.

3. Där så är lämpligt och utan att det skall inkräkta på tillämpliga internationella konventioner, skall dessa åtgärder innefatta åläggande av skyldighet för affärsdrivande fraktförare, inbegripet varje transportföretag eller ägare eller yrkesmässig brukare av transportmedel, att tillse att alla passagerare innehar de nödvändiga resehandlingarna för inresa i den mottagande staten.

4. Varje part skall vidta nödvändiga åtgärder i enlighet med sin nationella lag för att kunna föreskriva sanktioner vid bristande uppfyllelse av de skyldigheter som anges i punkt 3 i denna artikel.

5. Varje part skall överväga att vidta åtgärder som, i enlighet med dess nationella lag, tillåter avvisning eller återkallelse av visering för personer som är delaktiga i förövande av brott som straffbeläggs i enlighet med detta protokoll.

6. Utan att det skall inkräkta på artikel 27 i konventionen, skall parterna överväga att förstärka samarbetet mellan gränskontrollmyndigheterna, bland annat genom att skapa och upprätthålla direkta kommunikationsvägar.

Artikel 12 Säkerhet och kontroll av handlingar

Varje part skall vidta nödvändiga åtgärder för att, inom ramen för tillgängliga resurser, trygga

a) att rese- eller identitetshandlingar som den utfärdar är av sådan kvalitet att de inte enkelt kan

easily be misused and cannot readily be falsified or unlawfully altered, replicated or issued; and

(b) To ensure the integrity and security of travel or identity documents issued by or on behalf of the State Party and to prevent their unlawful creation, issuance and use.

Article 13 Legitimacy and validity of documents

At the request of another State Party, a State Party shall, in accordance with its domestic law, verify within a reasonable time the legitimacy and validity of travel or identity documents issued or purported to have been issued in its name and suspected of being used for purposes of conduct set forth in article 6 of this Protocol.

Article 14 Training and technical cooperation

1. States Parties shall provide or strengthen specialized training for immigration and other relevant officials in preventing the conduct set forth in article 6 of this Protocol and in the humane treatment of migrants who have been the object of such conduct, while respecting their rights as set forth in this Protocol.

2. States Parties shall cooperate with each other and with competent international organizations, non-governmental organizations, other relevant organizations and other elements of civil society as appropriate to ensure that there is adequate personnel training in their territories to prevent, combat and eradicate the conduct set forth in article 6 of this Protocol and to protect the rights of migrants who

missbrukas, förfalskas eller olagligen ändras, mångfaldigas eller utfärdas, och

b) skydd och säkerhet för äktheten av rese- och identitetshandlingar som den har utfärdat, eller som har utfärdats på dess vägnar, samt förebyggande av olaglig tillverkning, utfärdande och användning av sådana handlingar.

Artikel 13 Handlingars äkthet och giltighet

En part skall, på begäran av en annan part, i enlighet med sin nationella lag inom skälig tid kontrollera äktheten och giltigheten för rese- eller identitetshandlingar som har utfärdats eller som påstås ha utfärdats i dess namn och som misstänks för att användas i syfte att begå sådant handlande som anges i artikel 6 i detta protokoll.

Artikel 14 Utbildning och tekniskt samarbete

1. Parterna skall tillhandahålla eller förbättra specialiserad utbildning för migrationspersonal och annan berörd personal för att förebygga sådant handlande som anges i artikel 6 i detta protokoll och i människovärdig behandling av migranter som har utsatts för sådana gärningar, allt under respekterande av deras rättigheter på det sätt som anges i detta protokoll.

2. Parterna skall samarbeta med varandra och med behöriga internationella organisationer, icke-statliga organisationer, andra berörda organisationer och andra delar av det civila samhället på lämpligt sätt för att säkerställa att det finns lämplig personalutbildning inom deras territorier för att förebygga, bekämpa och utrota sådant handlande som anges i artikel 6 i detta protokoll och för att skydda

have been the object of such conduct. Such training shall include:

(a) Improving the security and quality of travel documents;

(b) Recognizing and detecting fraudulent travel or identity documents

(c) Gathering criminal intelligence, relating in particular to the identification of organized criminal groups known to be or suspected of being engaged in conduct set forth in article 6 of this Protocol, the methods used to transport smuggled migrants, the misuse of travel or identity documents for purposes of conduct set forth in article 6 and the means of concealment used in the smuggling of migrants;

(d) Improving procedures for detecting smuggled persons at conventional and non-conventional points of entry and exit; and

(e) The humane treatment of migrants and the protection of their rights as set forth in this Protocol.

3. States Parties with relevant expertise shall consider providing technical assistance to States that are frequently countries of origin or transit for persons who have been the object of conduct set forth in article 6 of this Protocol. States Parties shall make every effort to provide the necessary resources, such as vehicles, computer systems and document readers, to combat the conduct set forth in article 6.

Article 15

Other prevention measures

1. Each State Party shall take measures to ensure that it provides or strengthens information programmes to increase public

de migranterns rätt som har utsatts för sådant handlande. Denna utbildning skall innefatta följande:

a) Förbättrad säkerhet och kvalitet för resehandlingar

b) Identifiering och upptäckt av falska rese- eller identitetshandlingar.

c) Insamling av kriminalunderrättelseinformation, särskilt sådan som rör identifiering av organiserade brottsliga sammanslutningar som är kända eller misstänks för att begå sådant handlande som anges i artikel 6 i detta protokoll, metoder som används för transport av smugglade migranter, missbruk av rese- eller identitetshandlingar i syfte att begå sådant handlande som anges i artikel 6 i detta protokoll samt tillvägagångssätt som används för att dölja migranter vid människosmuggling.

d) Förbättring av metoder för att upptäcka smugglade personer vid konventionella och icke-konventionella gränsövergångsställen.

e) Människovärdig behandling av migranter och skydd av deras rättigheter enligt detta protokoll.

3. Parter med sakkunskap på området skall överväga att lämna tekniskt bistånd till stater som ofta är ursprungstater eller transitstater för personer som har utsatts för sådant handlande som anges i artikel 6 i detta protokoll. Parterna skall också göra alla ansträngningar för att tillhandahålla nödvändiga resurser, såsom fordon, datasystem och dokumentläsare, för att bekämpa sådant handlande som anges i artikel 6 i detta protokoll.

Artikel 15

Andra förebyggande åtgärder

1. Varje part skall vidta åtgärder för att införa eller förbättra upplysningsprogram för att höja allmänhetens medvetande om det

awareness of the fact that the conduct set forth in article 6 of this Protocol is a criminal activity frequently perpetrated by organized criminal groups for profit and that it poses serious risks to the migrants concerned.

2. In accordance with article 31 of the Convention, States Parties shall cooperate in the field of public information for the purpose of preventing potential migrants from falling victim to organized criminal groups.

3. Each State Party shall promote or strengthen, as appropriate, development programmes and cooperation at the national, regional and international levels, taking into account the socio-economic realities of migration and paying special attention to economically and socially depressed areas, in order to combat the root socio-economic causes of the smuggling of migrants, such as poverty and underdevelopment.

Article 16 Protection and assistance measures

1. In implementing this Protocol, each State Party shall take, consistent with its obligations under international law, all appropriate measures, including legislation if necessary, to preserve and protect the rights of persons who have been the object of conduct set forth in article 6 of this Protocol as accorded under applicable international law, in particular the right to life and the right not to be subjected to torture or other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment.

2. Each State Party shall take appropriate measures to afford migrants appropriate protection

förhållande att sådant handlande som anges i artikel 6 i detta protokoll är brottslig verksamhet som ofta utförs av organiserade brottsliga sammanslutningar i vinstsyfte och att de utgör en allvarlig fara för de berörda migranterna.

2. I enlighet med artikel 31 i konventionen skall parterna samarbeta i fråga om upplysning till allmänheten i syfte att förebygga att potentiella migranter faller offer för organiserade brottsliga sammanslutningar.

3. Varje part skall på lämpligt sätt främja eller förbättra utvecklingsprogram och samarbete på det nationella, regionala och internationella planet med beaktande av de socioekonomiska förhållanden som inverkar på migration och med särskild uppmärksamhet på ekonomiskt och socialt eftersatta områden för att ta itu med de underliggande socioekonomiska orsakerna till människosmuggling, såsom fattigdom och underutveckling.

Artikel 16 Skydds- och hjälpåtgärder

1. Vid tillämpningen av detta protokoll skall varje part, i enlighet med sina åtaganden enligt internationell rätt, vidta alla lämpliga åtgärder, om så behövs innefattande lagstiftning, för att bevara och skydda de personers rättigheter som har utsatts för sådant handlande som anges i artikel 6 i detta protokoll, vilka rättigheter tillkommer dem enligt internationell rätt, särskilt rätten till liv och rätten att inte utsättas för tortyr eller annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning.

2. Varje part skall vidta lämpliga åtgärder för att erbjuda migranter tillräckligt skydd mot våld som de

against violence that may be inflicted upon them, whether by individuals or groups, by reason of being the object of conduct set forth in article 6 of this Protocol.

3. Each State Party shall afford appropriate assistance to migrants whose lives or safety are endangered by reason of being the object of conduct set forth in article 6 of this Protocol.

4. In applying the provisions of this article, States Parties shall take into account the special needs of women and children.

5. In the case of the detention of a person who has been the object of conduct set forth in article 6 of this Protocol, each State Party shall comply with its obligations under the Vienna Convention on Consular Relations, where applicable, including that of informing the person concerned without delay about the provisions concerning notification to and communication with consular officers.

Article 17

Agreements and arrangements

States Parties shall consider the conclusion of bilateral or regional agreements or operational arrangements or understandings aimed at:

(a) Establishing the most appropriate and effective measures to prevent and combat the conduct set forth in article 6 of this Protocol; or

(b) Enhancing the provisions of this Protocol among themselves.

Article 18

Return of smuggled migrants

1. Each State Party agrees to facilitate and accept, without undue or unreasonable delay, the return of a person who has been the object of

kan utsättas för, antingen av enskilda personer eller grupper, därför att de är utsatta för sådant handlande som anges i artikel 6 i detta protokoll.

3. Varje part skall ge lämplig hjälp till migranter vilkas liv eller säkerhet är i fara därför att de är utsatta för sådant handlande som anges i artikel 6 i detta protokoll.

4. Vid tillämpning av bestämmelserna i denna artikel skall parterna beakta kvinnors och barns särskilda behov.

5. Vid frihetsberövande av en person som har utsatts för sådant handlande som anges i artikel 6 i detta protokoll, skall parterna uppfylla sina skyldigheter enligt Wien-konventionen om konsulära förbindelser, där så är tillämpligt innefattande skyldigheten att ofördröjligen informera personen om bestämmelserna om under rättande av och meddelande med konsulära tjänstemän.

Artikel 17

Avtal och andra arrangemang

Parterna skall överväga att sluta bilaterala eller regionala avtal eller operativa arrangemang eller överenskommelser som syftar till att

a) vidta åtgärder som är de mest lämpliga och effektiva för att förebygga och bekämpa sådant handlande som anges i artikel 6 i detta protokoll, eller

b) ömsesidigt förstärka bestämmelserna i detta protokoll.

Artikel 18

Smugglade migranters återvändande

1. Varje part går med på att utan oerättigat eller oskäligt dröjsmål underlätta och tillåta en persons återvändande som har utsatts för

conduct set forth in article 6 of this Protocol and who is its national or who has the right of permanent residence in its territory at the time of return.

2. Each State Party shall consider the possibility of facilitating and accepting the return of a person who has been the object of conduct set forth in article 6 of this Protocol and who had the right of permanent residence in its territory at the time of entry into the receiving State in accordance with its domestic law.

3. At the request of the receiving State Party, a requested State Party shall, without undue or unreasonable delay, verify whether a person who has been the object of conduct set forth in article 6 of this Protocol is its national or has the right of permanent residence in its territory.

4. In order to facilitate the return of a person who has been the object of conduct set forth in article 6 of this Protocol and is without proper documentation, the State Party of which that person is a national or in which he or she has the right of permanent residence shall agree to issue, at the request of the receiving State Party, such travel documents or other authorization as may be necessary to enable the person to travel to and re-enter its territory.

5. Each State Party involved with the return of a person who has been the object of conduct set forth in article 6 of this Protocol shall take all appropriate measures to carry out the return in an orderly manner and with due regard for the safety and dignity of the person.

6. States Parties may cooperate with relevant international organizations in the implementation of this article.

sådant handlande som anges i artikel 6 i detta protokoll och som är dess medborgare eller har rätt att permanent vistas inom dess territorium vid tiden för återvändandet.

2. Varje part skall överväga möjligheten att, i enlighet med sin nationella lag, underlätta och tillåta en persons återvändande som har utsatts för sådant handlande som anges i artikel 6 i detta protokoll och som hade rätt att permanent vistas inom dess territorium vid tiden för inresan i den mottagande staten.

3. På begäran av den mottagande parten skall en anmodad stat utan oberättigat eller oskäligt dröjsmål bekräfta om en person som har utsatts för sådant handlande som anges i artikel 6 i detta protokoll är dess medborgare eller har rätt att permanent vistas inom dess territorium.

4. För att underlätta en persons återvändande som utsatts för sådant handlande som anges i artikel 6 i detta protokoll och som saknar erforderliga handlingar, skall den part i vilken personen är medborgare eller har rätt att permanent vistas, på begäran av den mottagande parten, utfärda sådana resehandlingar eller andra tillstånd som kan behövas för att tillåta personen att resa in i och återvända till dess territorium.

5. En part som berörs av en persons återvändande som har utsatts för sådant handlande som anges i artikel 6 i detta protokoll skall vidta alla lämpliga åtgärder för att återvändandet sker under värdiga former och med vederbörlig hänsyn till personens säkerhet och värdighet.

6. Parterna kan samarbeta med behöriga internationella organisationer i fråga om genomförandet av denna artikel.

7. This article shall be without prejudice to any right afforded to persons who have been the object of conduct set forth in article 6 of this Protocol by any domestic law of the receiving State Party.

8. This article shall not affect the obligations entered into under any other applicable treaty, bilateral or multilateral, or any other applicable operational agreement or arrangement that governs, in whole or in part, the return of persons who have been the object of conduct set forth in article 6 of this Protocol.

IV. Final Provisions

Article 19

Saving clause

1. Nothing in this Protocol shall affect the other rights, obligations and responsibilities of States and individuals under international law, including international humanitarian law and inter-national human rights law and, in particular, where applicable, the 1951 Convention and the 1967 Protocol relating to the Status of Refugees and the principle of non-refoulement as contained therein.

2. The measures set forth in this Protocol shall be interpreted and applied in a way that is not discriminatory to persons on the ground that they are the object of conduct set forth in article 6 of this Protocol. The interpretation and application of those measures shall be consistent with internationally recognized principles of non-discrimination.

Article 20

Settlement of disputes

1. States Parties shall endeavour to settle disputes concerning the interpretation or application of this Protocol through negotiation.

7. Denna artikel skall inte inkräkta på någon rättighet som tillkommer personer som har utsatts för sådant handlande som anges i artikel 6 i detta protokoll med stöd av den mottagande partens nationella lag.

8. Denna artikel skall inte inverka på åtaganden som gjorts med stöd av annat tillämpligt bilateralt eller multilateralt fördrag eller annat tillämpligt operativt avtal eller arrangemang som helt eller delvis reglerar personers återvändande som har utsatts för sådant handlande som anges i artikel 6 i detta protokoll.

Kapitel IV Slutbestämmelser

Artikel 19

Bestämmelser om förbehåll

1. Ingenting i detta protokoll skall påverka andra rättigheter, skyldigheter eller förpliktelser som stater eller enskilda personer har enligt internationell rätt, innefattande internationell humanitär rätt, internationell rätt avseende mänskliga rättigheter och särskilt, när de är tillämpliga, 1951 års konvention och 1967 års protokoll om flyktingars rättsliga ställning och principen om icke-avvisning som ingår i dem.

2. De åtgärder som anges i detta protokoll skall tolkas och tillämpas på ett sätt som inte diskriminerar personer på den grunden att de är utsatta för sådant handlande som anges i artikel 6 i detta protokoll. Tolkningen och tillämpningen av dessa åtgärder skall vara förenliga med internationellt erkända principer om icke-diskriminering.

Artikel 20

Tvistlösning

1. Parterna skall sträva efter att lösa tvister om tolkningen och tillämpningen av detta protokoll genom förhandlingar.

2. Any dispute between two or more States Parties concerning the interpretation or application of this Protocol that cannot be settled through negotiation within a reasonable time shall, at the request of one of those States Parties, be submitted to arbitration. If, six months after the date of the request for arbitration, those States Parties are unable to agree on the organization of the arbitration, any one of those States Parties may refer the dispute to the International Court of Justice by request in accordance with the Statute of the Court.

3. Each State Party may, at the time of signature, ratification, acceptance or approval of or accession to this Protocol, declare that it does not consider itself bound by paragraph 2 of this article. The other States Parties shall not be bound by paragraph 2 of this article with respect to any State Party that has made such a reservation.

4. Any State Party that has made a reservation in accordance with paragraph 3 of this article may at any time withdraw that reservation by notification to the Secretary-General of the United Nations.

Article 21
Signature, ratification, acceptance, approval and accession

1. This Protocol shall be open to all States for signature from 12 to 15 December 2000 in Palermo, Italy, and thereafter at United Nations Headquarters in New York until 12 December 2002.

2. This Protocol shall also be open for signature by regional economic integration organizations provided that at least one member State of such organization has signed this Protocol in accordance with paragraph 1 of this article.

2. Tvister mellan två eller flera parter om tolkningen eller tillämpningen av detta protokoll som inte kan lösas genom förhandlingar inom skälig tid skall, på begäran av någon av dem, hänskjutas till skiljeförfarande. Om dessa parter sex månader efter dagen för hänskjutandet till skiljeförfarande inte kan komma överens om hur skiljeförfarandet skall ske, får en av dem hänskjuta tvisten till Internationella domstolen i enlighet med dennas stadga.

3. Varje part får, när den undertecknar, ratificerar, godtar, godkänner eller ansluter sig till detta protokoll, förklara att den inte anser sig vara bunden av punkt 2 i denna artikel. De övriga parterna skall inte vara bundna av punkt 2 i denna artikel gentemot en part som har gjort ett sådant förbehåll.

4. En part som har gjort ett förbehåll i enlighet med punkt 3 i denna artikel kan när som helst häva detta genom ett meddelande till Förenta nationernas generalsekretärare.

Artikel 21
Undertecknande, ratifikation, godtagande, godkännande och anslutning

1. Detta protokoll skall stå öppet för undertecknande av alla stater från den 12 till den 15 december 2000 i Palermo, Italien, och därefter vid Förenta nationernas högkvarter i New York till den 12 december 2002.

2. Detta protokoll skall också stå öppet för undertecknande av regionala organisationer för ekonomisk integration, om minst en medlemsstat i en sådan organisation har undertecknat detta protokoll i enlighet med punkt 1 i denna artikel.

3. This Protocol is subject to ratification, acceptance or approval. Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations. A regional economic integration organization may deposit its instrument of ratification, acceptance or approval if at least one of its member States has done likewise. In that instrument of ratification, acceptance or approval, such organization shall declare the extent of its competence with respect to the matters governed by this Protocol. Such organization shall also inform the depositary of any relevant modification in the extent of its competence.

4. This Protocol is open for accession by any State or any regional economic integration organization of which at least one member State is a Party to this Protocol. Instruments of accession shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations. At the time of its accession, a regional economic integration organization shall declare the extent of its competence with respect to matters governed by this Protocol. Such organization shall also inform the depositary of any relevant modification in the extent of its competence.

Article 22

Entry into force

1. This Protocol shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit of the fortieth instrument of ratification, acceptance, approval or accession, except that it shall not enter into force before the entry into force of the Convention. For the purpose of this paragraph, any instrument

3. Detta protokoll skall ratificeras, godtas eller godkännas. Instrument avseende ratifikation, godkännande eller godtagande skall deponeras hos Förenta nationernas generalsekreterare. En regional organisation för ekonomisk integration får deponera sitt instrument avseende ratifikation, godkännande eller godtagande om minst en av dess medlemsstater har gjort detsamma. I sitt instrument avseende ratifikation, godkännande eller godtagande skall en sådan organisation förklara omfattningen av sin behörighet med avseende på frågor som täcks av detta protokoll. En sådan organisation skall också meddela depositarien om varje ändring av betydelse inom sitt behörighetsområde.

4. Detta protokoll skall stå öppet för anslutning av stater eller regionala organisationer för ekonomisk integration i vilka minst en medlemsstat är part i protokollet. Anslutningsinstrument skall deponeras hos Förenta nationernas generalsekreterare. Vid sin anslutning skall en regional organisation för ekonomisk integration förklara omfattningen av sin behörighet med avseende på frågor som täcks av protokollet. En sådan organisation skall också meddela depositarien om varje ändring av betydelse inom sitt behörighetsområde.

Artikel 22

Ikraftträdande

1. Detta protokoll träder i kraft den nittionde dagen efter dagen för deponering av det fyrtionde instrumentet avseende ratifikation, godtagande, godkännande eller anslutning, men det skall inte träda i kraft före konventionen. För det syfte som avses i denna punkt skall ett instrument som deponerats av en

deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by member States of such organization.

2. For each State or regional economic integration organization ratifying, accepting, approving or acceding to this Protocol after the deposit of the fortieth instrument of such action, this Protocol shall enter into force on the thirtieth day after the date of deposit by such State or organization of the relevant instrument or on the date this Protocol enters into force pursuant to paragraph 1 of this article, whichever is the later.

Article 23 Amendment

1. After the expiry of five years from the entry into force of this Protocol, a State Party to the Protocol may propose an amendment and file it with the Secretary-General of the United Nations, who shall thereupon communicate the proposed amendment to the States Parties and to the Conference of the Parties to the Convention for the purpose of considering and deciding on the proposal. The States Parties to this Protocol meeting at the Conference of the Parties shall make every effort to achieve consensus on each amendment. If all efforts at consensus have been exhausted and no agreement has been reached, the amendment shall, as a last resort, require for its adoption a two-thirds majority vote of the States Parties to this Protocol present and voting at the meeting of the Conference of the Parties.

regional organisation för ekonomisk integration inte räknas utöver de instrument som deponerats av medlemsstaterna i en sådan organisation.

2. För varje stat eller regional organisation för ekonomisk integration som ratificerar, godtar, godkänner eller ansluter sig till detta protokoll efter det att det fyrtionde instrumentet har deponerats skall protokollet träda i kraft den trettionde dagen efter dagen för ifrågasvarande stats eller organisations deponering av motsvarande instrument eller den dag detta protokoll träder i kraft enligt punkt 1 i denna artikel, beroende på vilken händelse som inträffar senast.

Artikel 23 Ändringar

1. Fem år efter detta protokolls ikraftträdande får en part i protokollet inkomma med ändringsförslag till Förenta nationernas generalsekreterare, som skall delge det till parterna och konventionsstatskonferensen för prövning och antagande. När parterna i detta protokoll möts vid konventionsstatskonferensen, skall de göra alla ansträngningar för att uppnå enhällighet om ändringar. Om alla ansträngningar att uppnå enhällighet har varit förgäves och ingen enighet uppnåtts, skall, som en sista utväg för att ändringen skall antas, krävas att den godtagits av en majoritet av två tredjedelar av de närvarande och röstande parterna i detta protokoll vid partskonferensen.

2. Regional economic integration organizations, in matters within their competence, shall exercise their right to vote under this article with a number of votes equal to the number of their member States that are Parties to this Protocol. Such organizations shall not exercise their right to vote if their member States exercise theirs and vice versa.

3. An amendment adopted in accordance with paragraph 1 of this article is subject to ratification, acceptance or approval by States Parties.

4. An amendment adopted in accordance with paragraph 1 of this article shall enter into force in respect of a State Party ninety days after the date of the deposit with the Secretary-General of the United Nations of an instrument of ratification, acceptance or approval of such amendment.

5. When an amendment enters into force, it shall be binding on those States Parties which have expressed their consent to be bound by it. Other States Parties shall still be bound by the provisions of this Protocol and any earlier amendments that they have ratified, accepted or approved.

Article 24 Denunciation

1. A State Party may denounce this Protocol by written notification to the Secretary-General of the United Nations. Such denunciation shall become effective one year after the date of receipt of the notification by the Secretary-General.

2. A regional economic integration organization shall cease to be a Party to this Protocol when

2. Regionala organisationer för ekonomisk integration får i frågor som faller inom deras behörighet utöva sin rösträtt enligt denna artikel med det antal röster som är lika med antalet av dess medlemsstater som är parter i detta protokoll. Sådana organisationer får inte utöva sin rösträtt när dess medlemsstater utövar sin rösträtt och omvänt.

3. En ändring som antagits i enlighet med punkt 1 i denna artikel skall ratificeras, godtas eller godkännas av parterna.

4. En ändring som antagits i enlighet med punkt 1 i denna artikel träder i kraft för en part 90 dagar efter dagen för deponering hos Förenta nationernas generalsekreterare av ett instrument avseende ratifikation, godtagande eller godkännande av ändringen.

5. När en ändring träder i kraft, skall den vara bindande för de parter som har uttryckt sitt medgivande till att vara bundna av den. De övriga parterna skall fortsätta att vara bundna av bestämmelserna i detta protokoll och av tidigare ändringar som de har ratificerat, godtagit eller godkänt.

Artikel 24 Uppsägning

1. En part kan säga upp detta protokoll genom ett skriftligt meddelande till Förenta nationernas generalsekreterare. Uppsägningen träder i kraft ett år efter den dag då generalsekreteraren mottog meddelandet.

2. En regional organisation för ekonomisk integration skall upphöra att vara part i detta protokoll när alla

all of its member States have denounced it.

Article 25
Depositary and languages

1. The Secretary-General of the United Nations is designated depositary of this Protocol.

2. The original of this Protocol, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned plenipotentiaries, being duly authorized thereto by their respective Governments, have signed this Protocol.

dess medlemsstater har upphört att vara parter i detsamma.

Artikel 25
Depositarie och språk

1. Förenta nationernas generalsekreterare är depositarie för detta protokoll.

2. Originalet till detta protokoll, vars arabiska, engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska texter är lika giltiga, skall deponeras hos Förenta nationernas generalsekreterare.

Till bekräftelse härav har undertecknade befullmäktigade, därtill vederbörligen bemyndigade av sina respektive regeringar, undertecknat detta protokoll.